

Національне виховання у початкових класах здійснюється як навчально-пізнавальна діяльність, як на уроках, так і в позаурочний час. У молодшому шкільному віці, необхідно формувати у дітей здатність пізнавати себе у ролі сім'ї, учня, друзів, дитячого гуртка, виховувати у дитини любов до рідного слова, рідної мови, традицій та звичаїв свого народу та інших зокрема.

Національне виховання дітей молодшого шкільного віку у позаурочний час може відбуватися за допомогою виховних годин, годин спілкування, різних бесід та відвертих розмов. Наприклад, проводити такі:

- Бесіда «Моя люба Україна»
- Виховна година «Українські обереги. Рушник.»
- Виховна година «Я і моя родина»
- Година спілкування «Рідний край, де ми, живемо»

Найкраще було б, проводити виховні години із: волонтерами, учасниками бойових дій, різними визначними людьми та не забувати й про майстер класи. Акцентувати увагу молодших школярів необхідно на звичаях, традиціях.

Отже, засвоювати і зберігати дітьми традиції та звичаї свого народу, є важливим засобом зміцнення національної свідомості, згуртування і єдності всієї нашої нації і великої родини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Концепція національно-патріотичного виховання молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/legislation/other/5397/>. – Назва з екрану.
2. Методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2016/2017 навчальному році від 25.07.2016 р. № 2.1/10-1828.
3. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31.10.2011 № 1243 «Про Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://govuadocs.com.ua/docs/index-19246059.html>. – Назва з екрану.

Свистак Д.М., студентка групи ДО-1мз
Науковий керівник:
к. пед.н., доцент **Чекан О.І.**
Мукачівський державний університет

МОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ

У Національній доктрині розвитку освіти України, Базовому компоненті дошкільної освіти та Законі України «Про дошкільну освіту», чітко окреслено ключові тенденції розвитку сучасної системи національної освіти та нові вимоги підготовки дітей шестирічного віку до навчання і виховання. Зважаючи на те, що дошкільний вік – це період найбільш інтенсивного розвитку пізнавальних мотивів, а формування пізнавальних інтересів тісно пов'язане з процесом розвитку мовлення, то *мовленнєва підготовка* старших дошкільників розглядається як одна зі складових загальної підготовки до школи та виступає запорукою їх успішної інтеграції у шкільний соціум і подальшої самореалізації.

Питання мовленнєвої підготовки дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі всебічно й активно висвітлюється у вітчизняних і зарубіжних психолого-педагогічних джерелах у напрямках: визначення початкового змісту навчання мови та мовлення у дошкільному закладі (А. Богуш, Н. Гавриш, О. Сохін, В. Тарасун, Л. Фомічова, О. Ушакова, М. Шеремет); усвідомлення мовлення дитиною (Л. Журова, Д. Ельконін, С. Карпова, Ф. Сохін та ін.); розвиток окремих мовленнєвих навичок (звуковимовляння, граматичної правильності, зв'язного мовлення, словника, мовленнєвої творчості тощо (О. Амацьєва, Г. Белякова, Н. Гавриш, Л. Калмикова, Н. Луцан,

І. Луценко, Н. Орланова, Т. Постоян та ін.); підготовка дітей до навчання грамоти та навчання грамоти (Л. Журова, А. Іваненко, Н. Варенцова, Н. Орланова та ін.); мовленнєва підготовка дітей дошкільного віку з нормальним і порушеним мовленнєвим розвитком (Л. Артемова, А. Богуш, М. Вашуленко, Н. Голуб, Л. Калмикова, О. Кононко, С. Лаврентьєва, Л. Низьковська, Н. Пахомова, Т. Пироженко, Л. Покроєва, К. Прищєпа, О. Проскура, Р. Рєпіна, Н. Савінова, А. Серєдницька, В. Тарасун, Н. Гуткіна, М. Шєремет, L. Bloom, P. Clark, E. Clark, E. Neska, J. Piaget, E. Torrance та ін.).

Різнi аспекти корекційно-розвивального навчання дітей із особливостями психофізичного розвитку ґрунтовно представлені в дослідженнях вітчизняних вчених (І. Бєх, В. Бондар, І. Єременко, В. Засєнко, В. Синьов, В. Тарасун, Л. Фомічова, М. Шєремет, М. Ярмачєнко та ін.). У концептуальних положєннях цих досліджень окреслено головні напрями розв'язання проблеми навчання дітей із ТПМ, теоретичний аналіз і узагальнення яких показує, що розв'язання важливих завдань корекційно-розвивального навчання дітей із мовленнєвими порушеннями пов'язанє з забезпечєнням формування мовлення (Н. Жукова, В. Кондратєнко, С. Конопляста, А. Кравчєнко, Р. Лєвіна, З. Ленів, І. Марчєнко, О. Мастюкова, Н. Пахомова, Є. Соботович, Л. Спірова, В. Тарасун, В. Тищєнко, Т. Філічєва, Н. Чєреднічєнко, М. Шєремет, А. Ястрєбова та ін.).

Однією із важливих умов успішного шкільного навчання є формування в учнів початкової школи достатнього рівня мовленнєвих знань, умінь та навичок, що мають забезпечити якісне сприймання ними вербального навчального матеріалу для оволодіння писемним мовленням та теоретичними знаннями про мову в системі лінгвістичних понять (А. Богуш, В. Тарасун, Є. Соботович, М. Шєремет та ін.).

Ці питання є першочєрговими для всіх галузей корекційної освіти дітей із особливостями психофізичного розвитку, але особливої актуальності вони набувають у контексті навчання і виховання дітей із порушеннями мовлення, оскільки відомо, що розвиток мовлення забезпечується функціонуванням специфічних мовленнєвих механізмів, які пов'язані з аналітико-синтетичною діяльністю мовнослухового та мовнорухового аналізаторів і загальнофункціональними психологічними механізмами (мислення, пам'ять, увага).

Неповноцінна мовленнєва діяльність негативно впливає на формування психічної сфери дитини та становлення її особистісних якостей (Л. Андрусишина, Л. Бєлякова, О. Весніна, І. Власєнко, Ю. Гаркуша, А. Гермаковська, В. Глухов, О. Даніленкова, Л. Єфіменкова, Н. Жукова, В. Ковшиков, Р. Лалаєва, О. Мастюкова, Є. Соботович, В. Тарасун, В. Терєнтєва, Л. Тігранова, О. Усанова, Е. Фігерєдо, Т. Філічєва, Л. Цєткова, Г. Чиркіна, М. Шєремет та ін.), оскільки, формування інтелектуальної сфери дитини залежить від рівня розвитку її мовлення, а мовлення, у свою чергу, доповнюється і вдосконалюється під впливом постійного розвитку й ускладнення психічних процесів (В. Лубовський, О. Лурія, Л. Виготський). Порушення мовленнєвого розвитку призводять до порушеного чи затриманого розвитку вищих психічних функцій, опосередкованих мовленням (вербальна пам'ять, смислове запам'ятовування, слухова увага, словесно-логічне мислення). Це відбивається як на продуктивності розумових операцій, так і на темпі розвитку пізнавальної діяльності (В. Воробйова, Р. Мартинова, Т. Ткачєнко, Т. Філічєва, Г. Чиркіна). Мовленнєве порушення негативно впливає на формування особистості дитини, ускладнюючи її спілкування із дорослими й однолітками (Ю. Гаркуша, Н. Жукова, О. Мастюкова та ін.). Ці обставини гальмують становлення ігрової діяльності дитини-логопата, сповільнюють загальний психічний розвиток і ускладнюють перехід до більш організованої – навчальної діяльності.

У наукових *працях* вітчизняних і зарубіжних дослідників представлено експериментальні дані щодо характеристики пізнавальної діяльності дітей із ТПМ та перспектив її розвитку в умовах спеціально організованого корекційного навчання (Л. Андрусишина, Н. Васильова, О. Весніна, І. Власєнко, О. Воронова, Ю. Гаркуша, О. Даніленкова, В. Ковшиков, Р. Лалаєва, Н. Манько, О. Мастюкова, Н. Пахомова, Т. Пирцхалайшвілі, Н. Сємаго, Г. Сєргєєва, Є. Соботович, В. Тарасун, В. Терєнтєва, О. Усанова, Л. Шипіцина). Отримані дані достатньо вагомі, однак у проблемі підготовки дітей із ТПМ до школи залишається низка відкритих питань, пов'язаних із

використанням розвивально-традиційного та розвивально-проблемного навчання, що може бути ефективним для забезпечення оптимальної мовленнєвої підготовки дітей означеної категорії до шкільного навчання.

Слід зазначити, що особливості порушеного мовленнєвого розвитку, а також засоби та методи їх корекції, як стратегія дошкільної мовленнєвої підготовки, представлені в численних дослідженнях спеціальних педагогів (Н. Жукова, Л. Журавльова, Р. Лалаєва, В. Лубовський, О. Мастюкова, В. Кондратенко, С. Конопляста, Р. Левіна, З. Ленів, І. Марченко, Н. Пахомова, Є. Соботович, Л. Спірова, В. Тарасун, В. Тищенко, Т. Філічева, Н. Чередніченко, М. Шеремет, А. Ястребова та ін.). Проте питання корекції мовленнєвого розвитку для оптимізації мовленнєвої готовності до навчання в школі дітей із порушеннями мовлення як складової морфофункціональної готовності залишається ще недостатньо розробленим.

Для активізації мовленнєвої і пізнавальної діяльності в загальній та спеціальній освіті використовуються пізнавальні завдання різних видів (І. Бех, В. Бондар, І. Єременко, С. Максименко, С. Миронова, Т. Сак, В. Синьов, Є. Соботович, О. Хохліна, В. Тарасун, Л. Фомічова, М. Шеремет, Д. Шульженко, М. Ярмаченко та ін.). Однак, через недостатнє розкриття ефективності цього засобу навчання у практиці логопедії необхідне його подальше теоретико-практичне вивчення.

Отже, усе зазначене надає особливої актуальності вивченню проблем навчально-розвивального лого-корекційного навчання дітей із порушеннями мовлення і зумовлює необхідність дослідження впливу пізнавальних завдань, оскільки, у сучасних умовах інформаційного розвитку суспільства особливого значення набуває пошук інноваційних шляхів мовленнєвої підготовки дітей із ТПМ до школи, що мають на меті реалізувати напрями, визначені в «Концепції демократичної освіти» (Державна програма «Освіта: XXI століття»), «Концепції спеціальної освіти осіб із особливостями психофізичного розвитку в найближчі роки та на перспективу», у нерозривному зв'язку з онтогенезом мовленнєвого та пізнавального розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бех І. Д. Виховання особистості / І. Д. Бех // Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади : наук. видання : у 2-х кн. – К. : Либідь, 2003. – 344 с.
2. Беленька Г. В. Розвиток дитини-дошкільника: сучасні підходи та освітні технології : монографія / Г. В. Беленька, Н. М. Голота, А. М. Гончаренко та ін. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т розв. дитини. – К., 2009. – 272 с.

Суздальцева Е. О., студентка 1 курсу

Науковий керівник:

к. пед. н., викладач **Давидченко І. Д.**

Харківська гуманітарно-педагогічна академія

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: БАТЬКО І ЙОГО РОЛЬ У «СПІВПРАЦІ»

Центральне місце в системі освіти належить середній школі. На відміну від закладів вищої освіти, в закладах загальної середньої освіти ще можна вирівняти дисбаланс у розвитку дітей. Із нашого погляду, світогляд закладається саме в сім'ї та школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості. Тут вирішується, чи людина захоче і чи зможе навчатися упродовж життя. Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя у суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Нова українська школа – це ключова реформа Міністерства освіти і науки України. Головна мета – створити школу, в якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>